

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 17C/193/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114209414
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Kačmár
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2016:3114209414.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín v právnej veci navrhovateľa: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, ul. Pribinova 25, IČO: 35792752, zastúpený zástupcom: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, ul. Kubániho 16, proti odporcovi: W. T., bytom T.-I., T. 5, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom v Bratislave, Šafárikovo nám. 7, zastúpený JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom so sídlom v Bratislave, ul. Zámocká 36, o zaplatenie 1.090,09 eur s príslušenstvom, sudcom JUDr. Erikom Kačmárom, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a** .

II. Odporcovi súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

III. Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Okresnému súdu Trenčín bol dňa 02.05.2014 doručený návrh navrhovateľa, ktorým sa proti odporcovi domáha, aby súd rozhodol o splnení jeho povinnosti zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.090,09 eur spolu s úrokom z omeškania. Zároveň si navrhovateľ uplatnil aj právo na náhradu trov konania. Návrh odôvodnil tým, že s odporcom dňa 19.03.2007 uzatvoril Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý úver v sume 1.792,47 eur a odporca sa zaviazal uhrádzať poskytnutý úver v 36 pravidelných mesačných splátkach vo výške 99,58 eur v termínoch splatnosti podľa dohodnutého splátkového kalendára. Na základe žiadosti odporcu sa dohodli na odklade splátok č. 9 až 11 a tieto sa odporca zaviazal splatiť ako splátky č. 37 až 39. V súlade s ustanovením zmluvy poskytol navrhovateľ odporcovi revolving dňa 23.01.2009 vo výške 2.389,92 eur, ktorý sa odporca zaviazal splatiť v 24 mesačných splátkach vo výške 99,58 eur v termínoch splatnosti podľa nového splátkového kalendára. Odporca sa dostal do omeškania pri 3. splátke. Do uplatnenia práva navrhovateľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka zaplatil odporca navrhovateľovi len sumu 4.884,71 eur. Vzhľadom k tomu, že odporca bol v omeškaní s úhradou splátky č. 53 o viac ako tri mesiace, navrhovateľ si uplatnil právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. okamžitú splatnosť úveru ku dňu 13.12.2011.

Podaním zo dňa 16.09.2014 vstúpil do konania vedľajší účastník, a to Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, a to na stranu odporcu. Vedľajší účastník je združenie pôsobiace na ochranu práv spotrebiteľov. Vstup vedľajšieho účastníka bol navrhovateľovi riadne oznámený. Odporcovi bol návrh na začatie konania doručený dňa 29.10.2014 spolu s oznámením vstupu vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane v zmysle § 46 ods.2 Občianskeho súdneho poriadku.

Dňa 05.12.2014 bolo súdu doručené podanie vedľajšieho účastníka, obsahom ktorého je jeho vyjadrenie k návrhu. V ňom uviedol, že zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou.

Takisto uviedol, že Zmluvné dojednania uzavretej zmluvy sú neplatné, pretože ide o neprijateľnú inkorporačnú doložku. Tieto dojednania boli uvedené netransparentne menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy. Súd už judikoval netransparentnú inkorporačnú doložku ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Táto doložka nemohla prívodiť viazanosť zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere. Odhliadnuc od uvedeného poukázal aj na výšku ročnej úrokovej sadzby revolvingu prevyšujúcej 30 %, ktorý sa prieči dobrým mravom. Preto je dohoda o výške úroku za úver neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov aj preto, že v zmluve nie sú uvedené náležitosti podľa ods.2 písm.a/, b/, d/ až j/, k/, l/. Odporca navrhovateľovi zaplatil spolu sumu 4.884,71 eur, tým zanikla povinnosť odporcu vrátiť finančné prostriedky v celej žalovanej výške. Preto je potrebné návrh v celom rozsahu zamietnuť.

K vyjadreniu vedľajšieho účastníka sa navrhovateľ nevyjadril.

Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal odporcu, právneho zástupcu navrhovateľa a právneho zástupcu vedľajšieho účastníka. Pojednávanie sa zúčastnil iba odporca. Právny zástupca navrhovateľa a právny zástupca vedľajšieho účastníka svoju neprítomnosť na pojednávaní písomne ospravedlnili a súhlasili s vykonaním pojednávania v ich neprítomnosti

Odporca na pojednávaní uviedol, že sa nevie vyjadriť k návrhu. Pôžičiek má viacero, nevie o celkovej výške svojich dlhov. Je pravdou, že nejaké dlhy nesplácal, vzhľadom k tomu, že jeho finančná situácia mu to neumožňovala a v súčasnosti ani neumožňuje. Bol určitú dobu aj nezamestnaný. Rozhodnutie ponecháva na zváženie súdu.

Súd sa na pojednávaní oboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré sa nachádzajú v spise, a ktoré boli predložené navrhovateľom a to: zmluva o revolvingovom úvere, zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere, oznámenie veriteľa o schválení úveru, oznámenie o zosplatnení úveru a karta klienta. Po vykonanom dokazovaní súd zistil pre rozhodnutie o návrhu podstatný skutkový stav, ktorý následne právne posúdil podľa nižšie citovaných ustanovení zákonov.

Navrhovateľ odvodzuje svoje právo na žalovanú sumu, teda svoju pohľadávku od zmluvného vzťahu s odporcom. Navrhovateľ dňa 19.03.2007 uzatvoril s odporcom zmluvu, označenú ako Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere, v ktorej bolo v časti 6 (Údaje o schválenom revolvingovom úvere) uvedené, že poskytnutá čiastka úveru (úverový limit) je 108.000,-Sk. Ďalej boli v tejto zmluve ručne písaným písmom uvedené údaje, ktoré sa mali týkať riadnej úrovej zmluvy a tzv. revolvingového úveru, napr. splatnosť úveru (počet/splatnosť): 36/24, poskytnutá čiastka 54.000,-Sk, poplatok za uzatvorenie zmluvy 1.500,-Sk, RPMN za úver 69,59 %, mesačná splátka 3.000.Sk. Súčasťou tejto zmluvy sú aj Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFIREAL Slovakia s.r.o..

V oznámení veriteľa o schválení úveru zo dňa 19.03.2007 sú uvedené údaje ako schválená (rovnako ako aj maximálna) výška úveru 108.000,-Sk, splatnosť úveru 36 mesiacov, výška mesačnej splátky 3.000,-Sk, dátum splatnosti prvej splátky úveru 24.04.2007, dátum poslednej splátky úveru 24.03.2010, RPMN úveru 69,59 %. Okrem toho je uvedené aj nasledovné: schválená výška revolvingu 72.000,-Sk, zvýšenie celkovej výšky úveru po vykonaní revolvingu 72.000,-Sk, výška mesačnej splátky po vykonaní revolvingu 3.000,-Sk, RPMN po vykonaní revolvingu 62,18 %, úverový limit 108.000,-Sk, zmluvná odmena za poskytnutie každého revolvingu 35.280,-Sk, zmluvná odmena za poskytnutie úveru 54.000,-Sk.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 261 ods.3 písm. d) Obchodného zákonníka, v znení účinnom v čase vzniku záväzkového vzťahu, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy: zo zmluvy o úvere (§ 497).

Podľa § 52 ods.1 až 4 Občianskeho zákonníka v účinnom znení, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom

je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 3 ods.1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 2 písm.a/ zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom ku dňu 19.03.2007, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 4 ods.1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods.2 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť.

Podľa § 4 ods.5 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 9 ods.1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

Vzhľadom k vyššie citovaným ustanoveniam zákonov a zistenému skutkovému stavu súd rozhodol tak, že návrh navrhovateľa zamietol. Úverová zmluva, ktorú uzatvoril navrhovateľ s odporcom ako spotrebiteľom, je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 Občianskeho zákonníka, pretože pri ich uzatváraní navrhovateľ konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a odporca je fyzickou osobou a nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Takáto úverová zmluva je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere, nakoľko na základe nej boli odporcovi poskytnuté peňažné prostriedky vo forme úveru. Tým sa pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľa otvoril priestor pre aplikáciu § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré predstavujú základný právny rámec ochrany spotrebiteľa, popri ostatných právnych predpisoch. Napríklad podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, či zákona o ochrane spotrebiteľa.

Vo všeobecnosti pre občianske súdne konanie platí, že bremeno tvrdenia rozhodných skutočností zaťažuje predovšetkým navrhovateľa, ktorý sa návrhom domáha svojho práva. Takisto platí, že dôkazné bremeno ohľadne preukázania určitej tvrdenej skutočnosti zaťažuje v konaní toho účastníka, ktorý sa dovoľáva použitia nejakej právnej normy a právneho následku z nej vychádzajúceho. Rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musí účastník preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma. Odtiaľ tiež vyplýva, kto je nositeľom dôkazného bremena. Neunesenie dôkazného bremena má za následok nepreukázanie tvrdenej skutočnosti, čo môže viesť aj k celkovému neúspechu v konaní. Aplikujúc uvedené v tomto konaní, súd konštatuje, že tvrdenie navrhovateľa, že odporca si nesplnil svoju zmluvnú povinnosť, navrhovateľ v konaní nepreukázal.

Navrhovateľ odvodzuje svoje právo na žalovanú sumu od zmluvy o revolvingovom úvere, ktorú uzatvoril s odporcom. Pojem revolvingový úver nie je zákonným pojmom. Zákony o spotrebiteľských úveroch, resp. Obchodný zákonník pojem revolvingový úver nepozná. Vo všeobecnosti možno uviesť, že tzv. revolvingový úver je určitou modifikáciou kontokorentného úveru. Používa sa najmä pri podnikaní. V

rámci dohodnutého revolvingového úveru veriteľ poskytuje dlžníkovi krátkodobý úver na dohodnutú sumu, ktorá sa nesmie prekročiť. Je charakteristický tým, že veriteľ sa zaväzuje v zmluve o úvere tento úver ku dňu splatnosti znovu obnoviť (revolvovať) pri splnení vopred stanovených podmienok. Požiadavky na znovu dohodnutú sumu sa berú ako nový úver. Na druhej strane v prípade nevyčerpania celej sumy sa môžu účtovať poplatky za nevyčerpanú časť. Tento úver sa poskytuje spoľahlivým a bonitným klientom, u ktorých v určitých intervaloch opakovane dochádza k požiadavkám na úver, poskytovaný na tie isté účely. Je to krátkodobá forma financovania, pri ktorej sú predmetom úverovania opakujúce sa potreby krytia obežných prostriedkov (pohľadávok a zásob).

Navrhovateľ tvrdil, že s odporcom uzatvoril dňa 19.03.2007 zmluvu o revolvingovom úvere, pričom v súlade s ustanovením zmluvy mu poskytol revolving (teda úver) dňa 23.01.2009 vo výške 2.389,92 eur. Súd konštatuje, že navrhovateľ súdu nepredložil dôkaz, ktorý by preukazoval riadne a platné uzatvorenie zmluvy o úvere dňa 23.01.2009 vo výške 2.389,92 eur, ktorý by bol odporca povinný splatiť v lehote 24 mesiacov v splátkach po 99,58 eur. Predložená úverová zmluva, označená ako Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, nie je dôkazom o uzatvorení ďalšej uvedenej úverovej zmluvy. Na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, resp. tohto listinného dôkazu, by mohol mať súd za preukázané iba to, že navrhovateľ poskytol odporcovi dňa 19.03.2007 úver v sume 1.792,47 eur (54.000,-Sk), so splatnosťou úveru 36 mesiacov s výškou mesačnej splátky 99,58 eur (3.000,-Sk). Aj tzv. revolvingová zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktorá musí byť uzatvorená v písomnej forme, inak je neplatná. V danom prípade navrhovateľ existenciu takto uzatvorenej zmluvy nepreukázal. Preukázal iba uzatvorenie úverovej zmluvy zo dňa 19.03.2007 s výškou úveru v sume 54.000,-Sk, teda 1.792,47 eur.

Nesplnenú povinnosť odporcu na vrátenie poskytnutého spotrebiteľského úveru nie je možné odvodiť len z tvrdenia navrhovateľa. V takom prípade by súd rozhodol len na základe jeho tvrdenia, bez riadneho preukázania jeho pohľadávky. Odporca pritom navrhovateľovi celkovo splatil sumu 4.884,71 eur, ako to uviedol samotný navrhovateľ, pričom podľa predloženej úverovej zmluvy mal čerpať úver vo výške 1.792,47 eur a vrátiť mal navrhovateľovi sumu 3.584,94 eur, teda 108.000,-Sk. Napokon ani čerpanie, resp. poskytnutie vyššej peňažnej čiastky odporcovi navrhovateľ v konaní žiadnym dôkazným prostriedkom nepreukázal. Takýto dôkaz ani neoznačil.

Okrem uvedených skutočností súd poukazuje aj na to, že v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (v jej texte) absentujú zákonom o spotrebiteľských úveroch požadované údaje. Týmito údajmi je napríklad údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, suma, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a o termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ale najmä údaj o výške úroku. Ním nie je údaj o RPMN. S tým je spojený zákonný následok, že od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Súd poukazuje aj na to, že nie je možné považovať za riadne uvedenie podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ak sú uvedené v inej listine ako je samotná úverová zmluva. Tak je tomu v prejednávanej veci. Uvedené podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú uvedené v listine vyhotovenej navrhovateľom a označenej ako oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi.

Vo vzťahu k výške RPMN za úver 69,59 % ročne súd uvádza, že výška úroku (odplaty za poskytnutie úveru), vyplývajúca z tejto RPMN je v zmysle už ustálenej a notoricky známej judikatúry súdov Slovenskej republiky v rozpore s dobrými mravmi. Takisto je takáto výška úveru považovaná za civilnú úžeru. Teda nie je možné úspešne sa domáhať úroku v uvedenej výške. V danom prípade bola odplata za poskytnutie úveru vo výške istiny úveru, teda vo výške 54.000,-Sk, čo predstavuje za tri roky splatnosti odplatu vo výške 33,33 % ročne.

Súd považuje za potrebné uviesť okrem vyššie uvedených dôvodov smerujúcich k zamietnutiu návrhu navrhovateľa aj to, že súčasťou uzatvorenej úverovej zmluvy majú byť aj tzv. Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFIREAL Slovakia s.r.o.. Ide o zmluvné podmienky, ktoré sú vo všeobecnosti známe ako všeobecné zmluvné podmienky. Po ich preštudovaní súd konštatuje, že tieto sú napísané fakticky nečitateľným písmom (veľkosť písma je minimalizovaná tak, že je nečitateľné bez použitia optických pomôcok, napr. lupy). K obdobným skutočnostiam sa vyjadril aj Krajský súd v Trenčíne vo svojom rozsudku 6Co/655/2013 zo dňa 17.12.2013, s ktorého odôvodnením sa súd stotožňuje aj v tomto konaní. Z uvedeného rozsudku vyplýva, že vychádzajúc z komunitárneho práva - smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, je potrebné starostlivo

posudzovať spotrebiteľskú zmluvu a poskytnúť spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane ochranu. Na zákonom predpísaných náležitostiach spotrebiteľského úveru je potrebné bezvýhradne trvať, keďže ich účelom je predovšetkým jasná a zrozumiteľná úprava práv a povinností zmluvných strán a tým aj ochrana spotrebiteľa. Úverové podmienky, uvedené na rube úverovej zmluvy, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou, sú rozsiahle, písané takmer nečitateľným drobným písmom, že spotrebiteľ ani nemal reálnu možnosť pri podpisovaní úverovej zmluvy sa s nim oboznámiť, i keď obsahujú aj sankcie, poistenie a podobne. Už len túto okolnosť možno považovať za rozpornú s dobrými mravmi (podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa), keďže takýto spôsob úpravy zmluvných povinností možno považovať za nekalý. Zmluva o (revolvingovom) úvere v prejednávanej príhode tak nielenže nespĺňa nevyhnutné náležitosti zákona o spotrebiteľských úveroch, ale ako taká bola uzatvorená v rozpore so zákonom, nakoľko bola uzatvorená za použitia nekalých obchodných praktík. Odporca nemal primeranú, reálnu možnosť na oboznámenie sa so zmluvnými podmienkami, tieto jej neboli jasným, čitateľným a zrozumiteľným spôsobom poskytnuté.

Vzhľadom k samotnému tvrdeniu navrhovateľa, že odporca navrhovateľovi zaplatil celkovo sumu 4.884,71 eur, k tomu, že na základe predložených dôkazov je možné uvažovať iba o tom, že odporcovi mal byť poskytnutý úver iba v sume 1.792,47 eur a k tomu, že navrhovateľ nepreukázal svoje platné právo na zaplatenie akéhokoľvek úroku alebo poplatku za poskytnutie tejto sumy peňazí od odporcu, súd návrh navrhovateľa na žalovanú sumu zamietol.

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pretože odporca bola v konaní plne úspešná. Vzhľadom k tomu, že odporca si v konaní právo na náhradu trov konania neuplatnil, súd mu ju nepriznal.

Vzhľadom k tomu, že v konaní vystupoval aj vedľajší účastník na strane odporcu a vzhľadom na celkovú úspešnosť odporcu v konaní, bolo potrebné rozhodnúť aj o práve vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi sa súd riadil nasledujúcou právnou úvahou:

Právne postavenie vedľajšieho účastníka v občianskom súdnom konaní, teda procesné práva a povinnosti vedľajšieho účastníka sú v Občianskom súdnom poriadku upravené v ustanoveniach § 93, § 153d, § 201. Z týchto ustanovení je zjavné, že vedľajší účastník sa môže zúčastniť konania popri navrhovateľovi alebo odporcovi buď ak má právny záujem na výsledku konania (s výnimkou konania o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je), alebo ak ide o právnickú osobu, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa antidiskriminačného zákona, zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele alebo zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Pre jeho právne postavenie je však najpodstatnejšie, že ustanovenie § 93 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku mu priznáva rovnaké práva a povinnosti aké má účastník. V konaní však koná iba sám za seba, pričom ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že vedľajší účastník má rovnaké procesné práva a povinnosti ako účastník, pričom nie je zástupcom tohto účastníka, pretože koná iba za seba. Jeho procesné úkony sú tak iba jeho úkonmi, avšak tieto úkony majú v konaní rovnaké právne následky, ako keby ich uskutočnil účastník, na strane ktorého v konaní vystupuje. Zhrnúc vyššie uvedené platí, že ak má účastník právo na náhradu trov konania, také isté práva má aj vedľajší účastník. V danej veci, ak má odporca právo na náhradu trov konania, má toto právo aj vedľajší účastník na jeho strane.

Ďalšou právnou otázkou, ktorou sa súd zaoberal v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka je otázka, či právne zastúpenie vedľajšieho účastníka, ktorý je združením na

ochranu spotrebiteľa, je účelné. Túto skutočnosť musí pri rozhodovaní o trovách konania súd vždy posúdiť. Podstatou existencie vedľajšieho účastníka na strane odporcu je ochrana práv spotrebiteľov. Vedľajší účastník bol založený za týmto účelom a za týmto účelom aj existuje. Vedľajší účastník je zo svojej podstaty odborníkom na podporu a ochranu záujmov práv spotrebiteľa, ktorého ďalšie odborné zastupovanie nie je možné chápať ako účelné. Je samozrejmé, že relevantnú, skutočnú ochranu práv spotrebiteľov môže poskytovať len odborne vzdelaný personál, znalý všeobecne záväzných právnych predpisov a judikatúry súdov. Suplovať plnenie tejto úlohy udelením plnomocenstva advokátom v občianskom súdnom konaní sa preto súdu javí ako účelové. Podľa názoru súdu tak právne zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom v tomto konaní nebolo účelné, a to aj vzhľadom k písomnému vyjadreniu, ktoré vedľajší účastník urobil v konaní.

Uvedený názor súdu je v súlade aj s rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, čo vyplýva napr. z jeho uznesenia sp.zn. 6 MCdo 9/2013 z 20.06.2014. V ňom dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k obdobnému záveru, ktorý je aplikovateľný aj na toto konanie. Najvyšší súd v ňom okrem iného uviedol, že Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 142 až 150 ustanovuje pravidlá pre rozhodovanie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda nie všetky náklady majúce povahu trov konania). V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými. Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných - skutkovo a právne takmer totožných veciach, alebo zrejma snaha zvýšiť náklady konania protistrane (v tejto súvislosti najvyšší súd poukázal aj na nález Ústavného súdu Českej republiky z 25. 3. 2014 sp. zn. I. ÚS 3819/13). Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 19. marca 2014 sp. zn. 6 MCdo 5/2013 vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. Vedľajší účastník zastúpený advokátom hromadne vstúpil do skutkovo a vecne porovnateľných vecí, pričom v konaní urobil písomné vyjadrenie k žalobe (prakticky formulárové). Za tejto situácie, ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že v tomto písomnom podaní zároveň uviedol, že súhlasí s rozhodnutím bez pojednávania, a že prípadného pojednávania sa on ani jeho zástupca nezúčastní a žiada konať a rozhodnúť v ich neprítomnosti, sa zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré spolu napĺňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí, javí ako odporujúce rozumnosť, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. To má za následok povinnosť súdov konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo. Vedľajší účastník by svoju úlohu, spočívajúcu v pomoci žalovaným v postavení spotrebiteľa, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Požiadavke rozumnosť by zodpovedal napríklad taký jeho postup, ktorým by si vyžiadal právnu službu len na vyhotovenie námietky premičania, ktorú by potom sám, či už v postavení vedľajšieho účastníka alebo zástupcu, použil v súdnom konaní vo všetkých porovnateľných veciach.

V danom prípade právny zástupca vedľajšieho účastníka urobil v konaní iba dva úkony právnych služieb, za ktoré si uplatnil právo na náhradu trov konania. Išlo o prevzatie zastúpenia a o písomné vyjadrenie k návrhu. Po posúdení obsahu tohto vyjadrenia súd konštatuje, že ide o posúdenie právne a skutkovo nenáročné, a čo je najpodstatnejšie, ide o vyjadrenie, ktoré právny zástupca vedľajšieho účastníka zasiela v desiatkach prípadov, ktoré prejednáva konajúci súd. Tieto vyjadrenia sa vo svojej podstate takmer nelíšia. Teda toto vyjadrenie mohol urobiť vedľajší účastník aj bez svojho právneho zástupcu.

Ako je uvedené vyššie, pri rozhodovaní o náhrade trov konania musí súd vždy posúdiť aj účelnosť vzniknutých trov, pričom na tejto skutočnosti nič nemení právo účastníka, resp. vedľajšieho účastníka dať sa v konaní zastúpiť advokátom. V opačnom prípade vzniká legitímna pochybnosť o tom, či právo dať sa zastúpiť nie je iba zneužitím tohto práva, ktorého cieľom je získanie peňažného plnenia, v podobe priznaných trov právneho zastúpenia, a to aj s ohľadom na okolnosti, ktoré sú uvedené vyššie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.(§ 205 ods.1 O.s.p.)

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

- a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p.,
- b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozdujúcich skutočností,
- d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,
- f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.